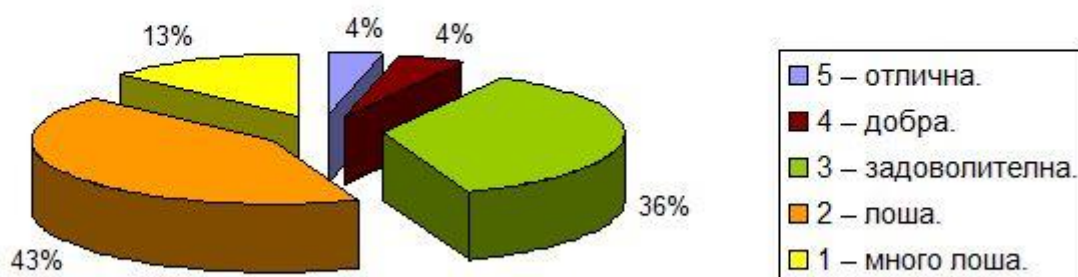

Журналисти пишат двойка на свободата на словото в България

Как бихте оценили по петобалната система свободата на словото в България?

Двойка по петобалната система е средната оценка, която получава свободата на словото в България от журналистите, попълнили анкетата на Асоциацията на европейските журналисти-България (АЕЖ-България). Помолени да оценят по петобалната система (5 - отлична; 4 - добра; 3 - задоволителна; 2 - лоша; 1 - много лоша) степента на свобода на словото в страната, 48 от общо 113 участници посочват оценка две.

Средноаритметичната стойност на всички отговори отново е най-близка до тази цифра – 2,42. Едва четирима колеги определят свободата на словото като отлична, а с един повече са тези, които смятат, че тя е добра. Според 41 свободата на словото е на задоволително ниво, а 15 я оценяват като много лоша.

Анкетата на АЕЖ-България беше проведена онлайн в периода август-септември сред журналисти, работещи в печатни медии, радио, телевизия, интернет, на свободна практика и блогъри.

Анкетата беше разпространена с преки мейли до журналисти от цялата страна, както и чрез средствата за масово осведомяване. Въпреки това мнението си основно са дали тези, които работят в София. Профилът на журналистите, взели участие в анкетата е : работещи в София (95 от участвалите), в печатни медии (65), от медии, които са частна собственост (94).

Интересен резултат от анкетата е, че именно журналистите от София оценяват свободата на словото като лоша, докато участниците от останалите градове и поставят оценка – задоволителна.

Политическият натиск остава основен проблем в работата на журналистите, според самите тях. Общо 58 от 113-тимата, попълнили анкетата, посочват този тип пречка при свободното си изразяване.

Икономически натиск в работата си са посочили 28 участници, същият брой са посочили, че не им е оказван никакъв натиск, друг вид натиск са посочили – 22, останалите не са пожелали да отговорят.

Според 57 от журналистите, медията, в която работят е подложена на политически натиск, 45 от тях твърдят, че медията им е подложена на икономически натиск, само 12 заявяват, че няма никакъв натиск (останалите посочват друг вид или не желаят да отговорят) *.

На въпроса допускат ли се без ограничения критики срещу рекламодателите на медиите, 30 участници са отговорили положително, според 34 по-скоро не се допускат, докато 23 твърдят, че това е недопустимо в техните медии.

Преки свидетели на посегателства срещу свободата на словото са ставали 82 от участниците в анкетата.

Анкетата бе анонимна, но при желание журналистите можеха да участват с имената си. Показателен е фактът, че едва 12 от участниците (9 от които жени) са имали смелостта да посочат името си.

В полето за свободни коментари за свободата на словото и конкретни случаи на посегателства, са се включили 22-ма журналисти. Преобладават случаите за икономически натиск от рекламодатели и политически натиск с обаждания на политици на главните редактори. Двама от участниците са разказали за уволненията им след излъчване/отпечатване на материал, засягащ икономически или политически интереси. В единия случай става дума за журналист с високи постижения в ресора си, заради които е бил отличаван многократно с международни награди.

Няколко цитата от коментарите на журналистите в анкетата (не публикуваме целите текстове поради опасения за разкриване самоличността на участвалите журналисти):

За икономическия натиск:

...сега икономическата зависимост на частните медии влияе пряко върху работата на журналистите, както и обвързаността на собствениците на медии с икономически групировки и компании...

...тясно обвързване на публикациите в много медии с факта дали определени фирми рекламират в тях... Пишат се предимно платени статии...

...Спирането на публицистично предаване по една от националните ефирни телевизии след пряка намеса и заплахи за финансови санкции от фактическия собственик на банкова институция с интереси в туристическия брани и зимните спортове...

Голяма зависимост от големи рекламодатели. Пример - срива на информационната система на мобилен оператор, засегнала над милион потребители, останала неотразена...

Повсеместният натиск, с който частна банка и инвеститор в зимните курорти се опитват да заглушат скандала около Банско...

Предаване не излъчва сигнали за нарушения на един от мобилните оператори, поради обвързаност с тях...

...натиск от страна на компания-рекламодател и заплаха, че рекламният договор ще бъде разтрогнат ако медията продължи да пише критични материали...

...вербален натиск от страна на силни икономически субекти върху ръководството на медията...

...получавал съм напътствия да пиша критични материали за компании и други институции, отказващи реклама в медията, или обекти на конфликт с работодателя...

За политическия натиск:

Наложена забрана за задаване на въпроси към министри

...високата проводимост на компромати през медиите.

...преки телефонни обаждания от висши държавни служители с указания кои новини да намерят и кои да не намерят място в изданието и как да бъдат подредени.

...чрез гневни обаждания по телефона до издателите или главния редактор от страна на засегнати министри...

Натиск върху полицаия, включително и медиен, разгласил практиките за даряване на МВР и списъците с облагодетелстваните дарители...

За медийна среда:

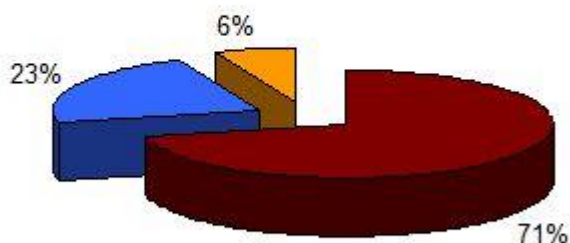
Медийна концентрация в ущърб на плурализма...

...няма орган в БГ, който да следи за свободата на словото...

...публикуват едностранчиви обвинения.

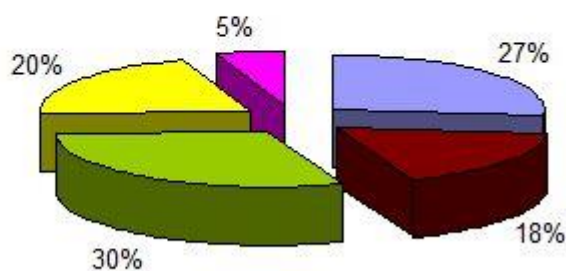
*Въпросите за вида натиск и вида на медията позволяват посочването на повече от един отговор

Ставали ли сте пряк свидетел на посегателства върху свободата на словото?

- Да, ставал съм. (уточнете, ако желаете, в полето за коментари)
- Не, не съм.
- Не желая да отговоря.

Допускат ли се във вашата медия материали, съдържащи критики по адрес на рекламодатели и други финансови спомоществуватели?

- Да, без ограничения.
- Да, но по изключение.
- По-скоро не.
- Не, в никакъв случай.
- Без отговор.

Резултати от анкетата

Общо попълнили анкетата – 113

1. Вие работите в:

В печатна медия - 65

В телевизия - 21

В радио -14

В интернет медия - 30

На свободна практика - 11

Като блогър - 7

2. Медията, в която работите е:

Частна 94
Държавна 8
Друг вид 11

3. Вие работите в:

Столицата- 95
Град с население над 100 000 души- 9
Град с население под 100 000 души - 6
Другаде в България - 0
Чужбина – 3

4. Смятате ли, че сте били обект на неправомерен натиск в работата си като журналист?

Да, оказван ми е натиск, мотивиран от политически интереси - 58
Да, оказван ми е натиск, мотивиран от икономически интереси - 28
Да, оказван ми е натиск, мотивиран от други интереси - 22 (уточнете, ако желаете, в полето за коментари)
Не, не ми е оказван натиск - 28
Не желая да отговоря -7

5. Смятате ли, че медията, в която работите, е подложена на натиск?

Да, подложена е на политически натиск- 57
Да, подложена е на икономически натиск - 45
Да, подложена е на друг вид натиск - 19 (уточнете, ако желаете, в полето за коментари)
Не, не е подложена на натиск - 12
Не желая да отговоря - 6

6. Допускат ли се във вашата медия материали, съдържащи критики по адрес на рекламодатели и други финансови спомоществуватели?

Да, без ограничения- 30
Да, но по изключение - 20
По-скоро не - 34
Не, в никакъв случай - 23
Без отговор - 6

7. Как бихте оценили по петобалната система свободата на словото в България?

Отлична -4
Добра - 5
Задоволителна - 41

Лоша- 48

Много лоша – 15

8. Ставали ли сте пряк свидетел на посегателства върху свободата на словото?

Да, ставал съм. (уточнете, ако желаете, в полето за коментари) – 82

Не, не съм - 25

Не желая да отговоря - 7

9. Средна оценка на свободата на медиите според местожителство и вид медия:

Столицата	Провинцията	Чужбина
Лоша	Задоволителна	Задоволителна

В печатна медия.	В телевизия	В радио.	В интернет медия.	На свободна практика.	Като блогър.
задоволителна	лоша	лоша	лоша	лоша	лоша